

ברכות ל

תפילת הדרך

השאלה:	תשובה:
לשון יחיד או רבים	יחיד
מאיזה שלב אפשר לומר	משעה שמהלך בדרך
עד כמה (ראה טבלה למטה)	עד פרסה
באיזה צורה גופנית	רב חסדא – מעומד
	רב ששת – אפילו מהלך

עד כמה? עד פרסה.

לקוח מויקיפדיה ערך
רשימת מידות... בהלכה

שם המידה	הגדרה הלכתית על פי יחידה אחרת	ערך ביחידה המטרית
פרסה	4 מיל = 30 ריס = 8000 אמה	ר' חיים נאה
		חזון אי"ש
		הרמב"ם
		3.84 ק"מ
		4.608 ק"מ
		3.65 ק"מ

מה השאלה?

רש"י	דעתו	קושי בדעתו
בה"ג	מה מינימום שיעור שצריך לנסוע כדי להתחייב בתפילת הדרך	איך אפשר להגיד שלאחר שנסע פרסה אי אפשר להגיד התפילה – הרי עדיין יש צורך בתפילה!
רבינו יונה	עד איזה שלב בנסיעה יש לברך לכתחילה?	ירושלמי - כל הדרכים בחזקת מסוכנים

הבדלים בין תפילה קצרה/הבינוני

תפילה קצרה	בלי ג' ברכות לפני ואחרי	צריך לחזור ולהתפלל עמידה כשמגיעים הביתה	אומרים בעמידה או ישיבה
הבינוני	עם ג' ברכות לפני ואחרי	אינו צריך לחזור ולהתפלל כשמגיע הביתה	אומרים רק בעמידה

רוכב על חמור

מחלוקת תנאים - האם צריך לרדת כשמתפלל או עדיף לא לרדת כדי שיהיה לו יותר כוונה?

המקדים להתפלל לפני זמן קריאת שמע ותפילה מה יעשה?

אבוב דשמואל ולוי מתפלל וחוזר על ק"ש כשמגיע זמן - הוכחה מתוספתא

השכים לצאת לדרך - מביאין לו שופר ותוקע, לולב ומנענע, מגילה וקורא בה, וכשיגיע זמן קריאת שמע קורא. השכים לישב בקרון או בספינה - מתפלל, וכשיגיע זמן קריאת שמע קורא;

רבי שמעון בן אלעזר אומר: בין כך ובין כך קורא קריאת שמע ומתפלל, כדי שיסמוך גאולה לתפלה.

מסמך גאולה לתפלה עדיף.

תפלה מעומד עדיף

מרמר ומר זוטרא – התפללו מוקדם (וכנראה קראו קריאת שמע כשהגיע זמנה במקומם בבית המדרש

רב אשי – היה מתפלל ביושב כשהגיע זמן ק"ש ותפילה ומתפלל אח"כ בביתו
שאלו אותו – למה לא עשית כמרמר ומר זוטרא?
ענה להם – לא רציתי להטריח
שאלו אותו – למה לא עשית כאבוב דשמואל ולוי?
ענה להם – לא ראיתי רבנים אחרים שעשו ככה

רבי אלעזר בן עזריה	חכמים	רבי יהודה אומר משמו
אין תפלת המוספין אלא	בחבר עיר ושלא בחבר עיר	כל מקום שיש שם חבר עיר - יחיד
בחבר עיר		פטור מתפלת המוספין
יחיד שלא בחבר עיר פטור		יחיד שלא בחבר עיר חייב

רב הונא בר חנינא ואחרים - קבעו הלכה כר' יהודה שפסק כר' אלעזר בן עזריה + סיפור להוכיח

ר' ינאי – אין הלכה כר' יהודה שקבע כר' אלעזר בן עזריה – מעשה עם ר' ינאי להוכיח – קושי ותירוץ על הוכחה זו

סיפור על ר' אמי ור' אסי – מחלוקת ראשונים מה בא סיפור זה לספר – להכריע במחלוקת או ללמד על חשיבותה של בית המדרש

עוד קביעה כראב"ע

עוד סיפור שהתפלל ביחידות שתי תפילות זה אחר זה

ניסיון להבין למה: לא היה לו כוונה

דחייה: רק מתפללים אם יודעים שיוכל לכוון

עוד ניסיון: כי שכח יעלה ויבא בראש חודש

קושי: כי בברייתא כתוב שלא מחזירים

תירוץ: אין מחזירים לפי הברייתא במקרה של צבור

• שליח צבור כי זה טירחא לציבור

• המתפלל בצבור כי ישמע משליח צבור

אין עומדין להתפלל אלא מתוך כוונה ראש

מאיפה לומדים הלכה זו?

פסוק	דחייה
וה' אומר עֲבֹד	כי חנה שונה בגלל מרידות לב חזקה
ואני ברוך חסדך אכוא כִּי־תִקְּ אֶשְׁתַּחוּ אֶל־הַיָּלָד קִשְׁקִי כִּי־אֶתְּקִי	כי דוד היה מצער נפשיה ברחמי טובא
הִשְׁתַּחוּ אֵלַי כַּהֲדָרִית קוֹדֵשׁ	כי יש לקרוא הדרת – שיש להתלבש יפה כשמתפללים
לקרוא "חרדת" במקום "הדרת"	רב יהודה
עֲבֹדוּ אֵת ה' כִּי־רָאָה וְאֵלָיו כִּרְעֵבֻה	